
Underholdende om nesten alt

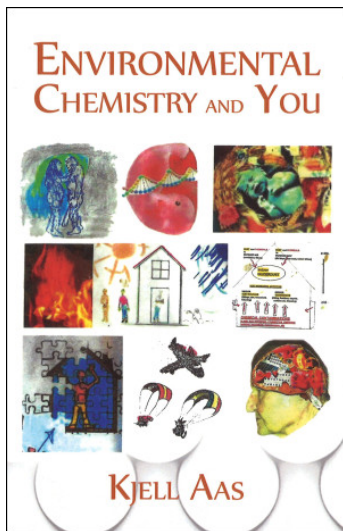

ANMELDELSER

DAGFINN HAARR

Kommuneoverlege i Kristiansand og Birkenes

Kjell Aas

Environmental chemistry and you

487 s, tab, ill. London: Austin Macauley Publishers, 2018. Pris GBP 22

ISBN 978-1-78693-681-3

Professor Kjell Aas døde i 2016, nesten 92 år gammel. Denne boken avslutter hans lange virke som folkeopplyser. Det er datteren Marianne Hanneborg Aas som har sørget for ferdigstilling, og den består av 38 kapitler og 177 figurer. Kapitlene er korte, og figurene bryter teksten på en naturlig måte. Språket er enkelt og teksten er muntlig og direkte henvendt til leseren. Noen av figurene gjentas flere steder i teksten, slik at viktige poenger repeteres.

Målgruppen er lesere uten medisinske forkunnskaper. Hovedbudskapet er at vi blir utsatt for utallige kjemiske forbindelser i løpet av livet, og at det er mye vi ikke vet om effekter og eventuelle skadevirkninger av dette. Boken er spekket med referanser og

lenker. Derfor egner den seg best til å leses som e-bok, noe som var forfatterens intensjon. I e-bokversjonen er hans mange håndtegnede figurer lettere å forstå og tyde enn i papirversjonen.

Første del favner om «nesten alt»: Her finner vi emner som biokjemi, genetikk, oksidative prosesser, frisk luft, støv, cellebiologi, ionekanaler, hormoner, graviditet, immunsystemet, enzymer, hjernen og nervesystemet, placebo og nocebo, følelser og speilende nevroner, psykosomatiske lidelser, mat, inneklime, intoleranse og allergi. Andre del er mer spesifikk og handler om effektene av de utallige kjemikaliene mennesker blir påvirket av hver eneste dag. Forfatteren er spesielt opptatt av fosteret og av mennesker som er ekstra sensitive for disse påvirkningene. Mange av emnene er overfladisk beskrevet, men lenker og referanser gir lett tilgang til supplerende lesing.

Boken er ikke egnet som faglitteratur, men det var heller ikke forfatterens intensjon. Jeg synes den oppfyller formålet om å sette søkelyset på alt vi ikke vet om kjemikaliene vi blir utsatt for gjennom hele livet, og at føre var-prinsippet burde brukes i større grad enn det som skjer i dag. For meg var nok den største gleden det å oppleve Kjell Aas' unike formidlingsevne gjennom denne høyst originale boken.

Publisert: 28. januar 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0810
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.